

Отже, ситуаційні завдання є важливим складником сучасного уроку іноземної мови, оскільки відповідають вимогам компетентісно орієнтованого навчання, даючи змогу учням застосувати здобуті знання в конкретних навчальних ситуаціях, що максимально наближені до життєвих.

Список використаних джерел

1. Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження : монографія. Харків : ФОП Панов А. М., 2017. 237 с.

Коршевнік Т. В.,

УДК 372.8

канд. пед. наук, старш. наук. співроб.,
провідний науковий співробітник відділу
біологічної, хімічної та фізичної освіти,
Інститут педагогіки Національної академії
педагогічних наук України, м. Київ

Коршевнік Т. В. Курси за вибором у структурі профільної біологічної і хімічної освіти. *Стан освітнього процесу в умовах викликів сьогодення* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 12 лютого 2021 р). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 95 – 96.

КУРСИ ЗА ВИБОРОМ У СТРУКТУРІ ПРОФІЛЬНОЇ БІОЛОГІЧНОЇ І ХІМІЧНОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах розвитку школи важливим компонентом освітньої системи виступає варіативний складник профільної середньої освіти. Проте питання його проектування і реалізації й дотепер залишається відкритим.

З метою навчального і методичного забезпечення варіативного складника профільної біологічної і хімічної освіти розроблено навчальні програми курсів за вибором з біології і хімії [1, 2]. Новизну цим курсам забезпечують компетентнісні засади проектування змісту, включення до нього навчальної інформації і способів діяльності, які не передбачено інваріантним складником змісту біологічної і хімічної освіти. Курси наділені мотиваційним потенціалом, мають практичну спрямованість, сприяють становленню творчої індивідуальності й самореалізації культурно-освітньому просторі. Опанування учнями змісту курсів передбачає створення різних освітніх продуктів: моделей, алгоритмів розв’язків задач, серії дослідів, конспектів, тез, проектів тощо. У вивченні курсів акцент зроблено на видах діяльності, що передбачають самостійний пошук інформації, її опрацювання, структурування, схематизацію. За такого підходу знання не виступає не лише кимось створеним продуктом, а ще й власним результатом і фундаментом, на якому вибудовується нове знання, інші значення і смисли.

Екстраполюючи на варіативний складник профільної біологічної і хімічної освіти позицію вітчизняних і зарубіжних учених, що диференціація в освітній сфері повинна базуватися на принципах єдності і різноманітності, робимо такі висновки. По-перше, різноманітність визначається розмаїттям у тематиці й термінах вивчення курсів за вибором з біології та хімії, формах занять, палітрою методів і засобів навчання відповідно до можливостей конкретного учня. Єдність полягає у компетентнісних засадах проектування цих курсів, без чого неможливо інтелектуальне, громадянське, соціальне, естетичне, моральне становлення і розвиток особистості старшокласника. По-друге, реалізація диференціації у профільній школі зумовлює необхідність розв’язання такої проблеми: яка форма індивідуалізації навчальної діяльності доцільна – гомогенізація чи гетерогенізація учнівського колективу/групи? Різноманітність форм навчання розширює можливості використання індивідуалізованих завдань. По-третє, у практиці реалізації варіативного складника профільної освіти не набула остаточного розв’язання проблема оцінювання індивідуалізованої роботи: оцінка повинна корелювати із здібностями учня чи залишатися об’єктивним показником?

Потреба диференціації та індивідуалізації навчального процесу зумовлює розроблення нових методичних підходів або комбінування існуючих з тим, щоб забезпечити розвиток особистості, навчальний поступ учнів на рівні своїх можливостей. Загальновідомо, що учнів з різним рівнем навчальної підготовки не можна навчати однаково. Варіативний складник наділений потенціалом розробити і підібрати кожному учню індивідуальну систему дидактичних впливів, організувати навчання з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей.

Узагальнення теорії та шкільної практики імплементації компетентнісного підходу дало нам підстави для висновку, що розвиток компетентності учнів забезпечують інтелектуальна діяльність, система цінностей і життєвий досвід. Увага розроблених курсів за вибором до розвитку інтелектуальної діяльності як здатності до різноманітних інтерпретацій реальності дозволяє впливати на ціннісні орієнтації індивіда, а також використовувати його життєвий досвід для інтерпретації різних явищ і подій реальності, що визначають опосередковані взаємодії. Таким чином, розвиток компетентностей старшокласників, які вивчають будь-який із розроблених курсів, супроводжується формуванням готовності ставитись до навчальних і позанавчальних завдань як до способу поповнення власного досвіду.

Список використаних джерел

1. Навчальні програми курсів за вибором з біології для 10 – 11 класів / Коршевнюк Т. В., Матяш Н. Ю., Козленко О. Г., Рибалко Л. М. Київ : Педагогічна думка, 2020. 36 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722971>.
2. Навчальні програми курсів за вибором з хімії для 10 – 11 класів / Величко Л. П., Вороненко Т. І., Нетрибійчук С. О. Київ : Педагогічна думка, 2020. 17 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722969>.